

pueris, qui rationis sunt impotes? Respondetur negativè, tum quia idem adest periculum irreverentiæ, tum quia talis est usus Ecclesiæ Romanæ. Ita communiter *S. Th. l. c. item Caj. Suar. Pal. Laym. Bon. Lug. etc. cum Salm. c. 7. n. 7.* Et qui aliter ageret, graviter peccaret, ut notant *Salm. ibid. n. 8. cum Led.* qui ait hujusmodi usum universalem Ecclesiæ quippe æquivalere ac si esset prohibitio. Pueris verò, qui jam sunt compotes rationis, in articulo mortis non solum Communio dari potest, ut dicunt *Nav. cap. 21. n. 57 et Caj. apud Wig. tr. 12 n. 46.* sed etiam debet, ut communissimè docet *Suar. dist. 70. s. 1. Lugo dist. 13. n. 37. Laym. cap. 4. n. 3. Pal. p. 10. n. 11. Wig. l. c. Holz. t. 1. p. 345. n. 43. v. Dixi 2. Antoine p. 581. Escob. l. 20. n. 244. et Salm. c. 7. n. 15. cum Henr.* et idem docet *Bened. XIV de Synod. l. 7. c. 12. n. 3.* Ratio, quia ex una parte pueri in tali periculo constituti tenentur ex præcepto divino communicare; ex alia utilitas Eucharistiæ tunc majorem dispositionem non exposcit.

502. — Quæritur II. An communio sit ministranda amentibus? Perpetuò amentibus omnino est neganda, ut omnes dicunt cum *S. Thom. 3. p. q. 80. art. 9. ex Rituali Rom. de Euch.* ubi dicitur: « Amentibus seu phreneticis communicare non licet; » licebit tamen, si quando habeant lucida intervalla, et devotiò-nem ostendant, dum in eo statu manent; si nullum indecentiæ periculum adsit. » Aliis verò amentibus, qui non semper caruerunt usu rationis, sed nunc carent, censet *Gobatus t. 4. n. 135.* quòd in periculo mortis absolutè potest eis dari Communio. Sed in hoc sequenda est doctrina *D. Thom. l. c.* ubi sic ait: « Si prius, » quando erant compotes suæ mentis, apparuit in eis devotio hu-jus Sacramenti, debet eis in articulo mortis hoc Sacramentum » exhiberi, nisi fortè timeatur periculum vomitùs, vel exputio-nis. » Idem fere docuit *Catechismus Rom. part. 2. c. 4. n. 69.* dicens: « Amentibus præterea, quia tunc à pietatis sensu alieni » sunt, Sacramenta dare minimè oportet; quanquam, si, ante » quam in insaniam inciderent, piam animi voluntatem præ se » tulerint, licebit eis in fine vitæ ex Concilii Carthaginensis De- » creto Eucharistiam administrari, modò vomitionis, vel alterius » indignitatis et incommodi periculum nullum timendum sit. » Hinc sufficit, quòd talis æger piè vixerit, ut rectè dicunt *Pal. p. 10. n. 7. Holz. t. 1. pag. 345. n. 46. et Salm. c. 7. n. 9. cum Suar. Vasq. Conc. Laym. Bon. Fill. Hurt. etc.* Ratio, quia ex una parte præsumitur is interpretativè Communione petere, ex altera huic Eucharistia adhuc necessaria esse potest, nempe si incidisset in amentiam existens in peccato mortali, de quo solum attritus fuerit: Excipiunt tamen *DD. ibid. n. 11.* si certò præsumatur talis in amentiam incidisse penitus impœnitens. Extra tamen articulum mortis nullo modo Eucharistia amentibus est concedenda, ut *Salm. d. n. 11. cum Suar. Laym. et communi.*

505. — Quæritur III. Quando concedenda sit Eucharistia semifatis, mutis et obsessis. Respondetur, quòd *Semifatis* sem-

per ac sciant distinguere hunc cœlestem cibum ab aliis, tantum in articulo mortis, et tempore præcepti Communio danda est. Ita *Holz. n. 45. Laym. c. 4. n. 4. Wig. tr. 12. n. 37. et Salm. c. 7. num. 12. cum Pal. Hurt. Dian. Henr.* (contra *Sanch. Leand.* qui concedunt toties quoties). Idem agendum est cum *Mutis et Surdis* à nativitate, modò ex signis constet eos discretionem habere, ut *Laym. Pal. et Salm. n. 13.* Imò rectè ait *Holz. n. 50.* quòd si isti sint præditi non qualicumque discretionem, sæpius possunt communicare. Verum mutis, surdis, et simul cæcis à nativitate omnino neganda est Communio cum *Wig. n. 38.* Epilepticis autem negatur Communio tantum in paroxysmo; ut *Holz. n. 48. Elbel n. 98. cum Laym. et Pal.* Idem agendum cum *Obsessis* à dæmone, quando non sunt sui compotes. Cæterum *Salm. n. 14. cum Suar. Sot. Bon. Laym. et aliis, ex doctrina S. Th. p. 3. q. 80. art. 9. ad 2.* rectè ajunt Eucharistiam pluries in anno, juxta prudentiam Confessarii istis concedendam esse, cum sit speciale remedium ad dæmones arcendos; hinc ait *Cassianus (ap. D. Th. l. c.)*: « Eis qui ab immundis vexantur spiritibus Communione » à Senioribus nunquam meminimus interdicitam. »

CAPUT III.

DE EUCHARISTIA UT EST SACRIFICIUM.

DUBIUM I.

Quid sit Missa, et quæ obligatio Sacerdotum circa illam.

504. Definitio Sacrificii Missæ. Not. I. Quomodo definiatur Sacrificium in genere? Not. II. Quomodo distinguantur Sacrificia? Et quomodo Sacrificium Eucharistiæ omnia illa contineat? Et in quo differat à Sacrificio Crucis? Not. III. An Missa sit verum Sacrificium? — 505. In quo consistat essentia Sacrificii Missæ? — 506. An ad essentiam Sacrificii requiratur Consecratio utriusque speciei? — 507. Quinam sint offerentes in Sacrificio Missæ? — 508. Pro quibus possit offerri Missa? — 509. Dub. 1. An pro Excommunicatis? Dub. 2. An pro infidelibus? — 510. Dub. 3. An pro Defunctis? — 511. Effectus Sacrificii Missæ sunt quatuor. I. Remissio peccatorum. II. Remissio poenarum. III. Augmentum gratiæ. IV. Impetratio honorum. — 512. De valore et fructu Missæ. An Missa habeat valorem infinitum? Et an fructus Missæ pendeat à probitate Celebrantis? — 515. De obligatione celebrandi, quam habent Sacerdotes. Dub. 1. An ipsi ex præcepto gravi teneantur aliquando celebrare? Dub. 2. Quoties in anno teneantur celebrare simplices Sacerdotes? Quoties Parochi? Et quoties Episcopi? — 514. De Missa Conventuali quotidie celebranda. — 515. De obligatione dicendi tempore debito Missas pro accepto stipendio. — 516. Quænam prænotanda circa originem stipendii. — 517. Qu. I. An liceat Sacerdoti diviti accipere stipendium pro Missis? Et an peccet graviter, qui principaliter celebrat pro stipendio? Qu. II. Quomodo peccet Sacerdos differendo celebrationem? Et quæ di-

latio censeatur modica? Quid si Missæ tradantur Communitati? Qu. III. An peccet graviter Sacerdos omittens sacrum promissum pro parvo stipendio? Qu. IV. Quid si Missa sit gratuito promissa? — 518. An liceat accipere stipendium pro applicatione fructus specialissimi? Et an accipere plura stipendia pro una Missa? — 519. A quo, et quomodo taxandum sit stipendium? — 520. Dub. 1. An Regulares teneantur servare taxam episcopi? Dub. 2. An Episcopus possit prohibere, ne accipiatur stipendium majus taxa? Dub. 3. An ne accipiatur stipendium minus? An autem qui acceperit minus, possit minuerennumerum Missarum? Dub. 4. An liceat pacisci de stipendio? Dub. 5. Quomodo taxandum stipendium Missarum quas reliquit testator? — 521. Non licet celebrare per alium, retenta parte stipendii. Excipitur I. Si stipendium detur intuitu personæ. Excipitur II. Si alter Sacerdos verè sponte condonet partem. Excipitur III. Beneficiarius, Cappellanus, et Sacerdos obligatus ex legato sibi relicto sua vita durante. — 522. Dub. 1. An qui retinet partem stipendii teneatur ad restitutionem? Et cui restituendum? Dub. 2. Quid de Procuratore, vel Executore testamenti? Dub. 3. An colligens eleemosynas possit partem retinere pro suo labore? Dub. 4. An possint commutari Missæ majoris stipendii cum Missis minoris? Dub. 5. An administratores Ecclesiarum possint aliquid retinere pro expensis? — 523. De obligatione Beneficiorum, et Parochorum applicandi Missas. — 524. Qu. I. Cui debeant applicare Missas Beneficiati, et Capellani Monialium, aut Confraternitatum? Quid si capitale fundationis Beneficii, aut Capellanæ sit infructiferum? Qu. II. Quibus diebus Parochi teneantur celebrare pro populo? — 525. Vide sancita à Bened. XIV. super Missa Parochorum. — 526. Super Missa Conventuali. — 527. De obligatione celebrandi Missas votivas promissas sub stipendio. — 528. De obligatione celebrandi loco et tempore designato à fundatore. — 529. Quid si Episcopus dispenset? Et an possit dari præscriptio ab obligatione Missarum? 530. De obligatione Beneficarii celebrandi Missas præscriptas, et celebrandi per seipsum. — 531. De reductione Missarum. An Episcopus possit eam facere? Et an moderari officia, et eleemosynas anniversariis annexas? — 532. An Beneficiarius possit aliquando celebrare pro suis propinquis aut amicis, vel omittere Missam propter reverentiam? — 533. An Capellanus ægro-tans teneatur per alium satisfacere Missis? De 30 Missis Gregorianis. An liceat stipendium accipere pro prima Missa quam Neopresbyter celebrat cum Episcopo? (Remissive ad n. 829. v. An autem).

504. — « RESP. Missa est Sacrificium consistens in consecratione panis et vini; id est actus latræ, qui fit in recognitionem » supremi domini Dei, et signum nostræ servitutis. Quod non » obstat, quin secundario possit etiam ad alium finem partialem » offerri, ut ad agendas gratias, vel impetrationem Beneficii, ad » Remissionem peccatorum, ad Sanctos honorandos, etc. »

Notandum est I. quòd Sacrificium in genere: « Est oblatio » facta Deo per immutationem alicujus rei, in signum supremi » domini, ex legitima institutione. » Ita communiter *Suar. Pal. Laym. Conc. et alii*. Dicitur. *Oblatio* pro genere, in quo non cum aliis oblationibus convenit. *Facta Deo*, quia soli Deo, non sanctis

Sacrificium offertur. *Per immutationem alicujus rei*, immutatio enim distinguit Sacrificium ab aliis oblationibus. *In signum supremi domini*, nam tali signo significamus, ita à Deo tanquam supremo domino nos et nostra destrui posse, sicuti res oblata immutatur. *Ex legitima institutione*: Hæc autem institutio tria requirit, ut Sacrificium fiat publica auctoritate, fiat nomine totius populi, et fiat à Sacerdote tanquam legitimo Ministro.

Notandum II. Sacrificium dividi ex parte materiæ, formæ et finis. Ex parte *Materiæ* distinguitur in *Victimam*, seu *Hostiam*, in qua aliquid animatum offertur: in *Immolationem*, in qua offertur aliquid inanime, sed solidum: in *Libamen*, in quo offertur aliquid liquidum. Ex parte *Formæ* distinguitur in *Holocaustum*, in quo totum, quod offertur, per ignem consumitur: *Hostiam pro peccato*, in qua id quod offertur partim consumitur per ignem, partim per Sacerdotem: *Hostiam pacificam*, in qua id quod offertur partim consumitur per ignem, partim per Sacerdotem, partim per illum qui donat. Ex parte *Finis* distinguitur in *Latreuticum*, quod offertur merè in obsequium Dei: *Eucharisticum* in gratiarum actionem: *Propitiatorium*, seu *Expiatorium* in remissionem, culpæ vel pœnæ: *Impetratorium* ad obtinenda bona a Deo. Sacrificium autem Eucharistiæ in lege gratiæ institutum (quo omnia antiqua Sacrificia cessarunt) omnium rationes illorum perfectè continet: Est enim *Holocaustum* in recognitionem divini excellentiæ: Est *Eucharisticum* in gratiarum actionem: Est *Impetratorium* gratiarum per merita Christi: Est *Expiatorium* peccatorum, quia per illud Deus ad misericordiam movetur; estque Missæ Sacrificium incruentum idem perfectò, ac Sacrificium cruentum Crucis, non solum quia eadem persona offertur, sed etiam quia eadem est formalis ratio Sacrificii, cum offeratur in protestationem supremi Domini, quod habet Deus vitæ et mortis. Sacrificium igitur altaris, ut ait Trident. non quidem essentialiter differt à Sacrificio Crucis, sed tantum accidentaliter quoad modum offerendi, nempe quia 1. In illo Crucis intercessit mors realis, in hoc intervenit mystica. 2. Illud oblatum fuit per ipsum Redemptorem in ara Crucis, hoc offertur ministerio Sacerdotum. 3. Illud fuit meritorium, quia ibi solutum fuit pretium nostræ redemptionis; hoc verò non est meritorium, cum hinc tantum applicentur merita Christi.

Notandum III. certum esse et de fide, quòd Missa est verè et propriè Sacrificium, et à Christo institutum quoad id, quod pertinet ad essentiam Sacrificii: per consecrationem enim et per sumpcionem, ut infra dicitur, mysticè mactatur Christus, et sic habetur immutatio ad Sacrificium requisita. Ita in *Trid. sess. 22. c. 1. et Can. 1. 3 et 4.*

505. — Quær. hinc I. In quo consistat essentia Sacrificii Missæ? Magna hæc est quæstio inter DD. Plures enim adsunt sententiæ. *Prima* sententia dicit eam consistere in sola sumpcionem; quia in illa tantum reperitur destructio sive immutatio victimæ: et ita tenent *Pignatelli in suo Propitiatorio, et Alb. Magnus, Led.*

et alii ap. *Suar.* 3. p. d. 74. s. 5. in princ. *Secunda* sententia dicit eam consistere in oblatione, cum Sacrificium nihil aliud sit quam oblatio; ita *Azor. lib.* 10. cap. 19. et *Sot. ac Covar. ap. Dicast. d.* 1. n. 142. et *Gabr. Echius etc. ap. Croix. lib.* 6. p. 2. n. 12. *Tertia* sententia communior docet eam consistere in sola consecratione, et ita tenent *Suar. d.* 75. sect. 6. *Gonet, Man. t.* 6. p. 331. *Cont. Tourn. to.* 7. pag. 414. concl. 6. *Petroc. t.* 3. p. 496. *Habert t.* 5. n. 642. *Res. 3. Juenin. tom.* 7. p. 366. concl. 4. *Frassen. to.* 11. p. 352. *Conc. 10.* 8. p. 424. n. 6. *Holz. p.* 70. n. 305. *Ronc. c.* 1. q. 2. *Croix l.* 6. p. 2. n. 13. et *Salm. c.* 1. n. 14. cum *S. Anton. Lug. Pal. Vasq. et aliis.* Ratio, quia in consecratione omnia ad sunt requisita ad Sacrificium, nempe oblatio quæ jam fit in actu exercito prout Christus quoque tum in cœna, tum in cruce non verbis, sed facto Deo Patri se obtulit: adest etiam destructio seu immutatio victimæ, dum vi verborum jam corpus à sanguine Christi separatur. Hæc sententia est quidem valde probabilis et communior, sed probabilior mihi videtur *Quarta* sententia (licet in *Tom. 1. tertiæ* adhæserim), quam tenent *Bell. l.* 2. de *Miss. c.* 27. circa fin. *Tourn. in Præl. theol. to.* 8. p. 371. *Sot. in.* 4. d. 13. q. 1. *Bon. d.* 4. q. ult. p. 2. et alii ap. *Dicast.* Hæc sententia dicit essentiam Eucharistiæ consistere partialiter in consecratione, et partialiter in sumptione; in consecratione enim ponitur victima, et in sumptione consumitur. Ratio 1. quia verum et reale Sacrificium veram requirit et realem destructionem rei oblatae, quæ non habetur, nisi per sumptionem Sacerdotis, qua destruitur sacramentalis essentia Christi. Nec obstat dicere, quod in consecratione jam habetur mors mystica, et in tantum non habetur mors realis, in quantum propter naturalem concomitantiam, nequeunt Christi sanguis, et anima à corpore separari. Nam respondetur, quod si concomitantia illa naturalis impediatur mortem, impediatur etiam Sacrificium, quod sine vera et reali destructione non consumitur. Ratio 2. quia si destructio non fieret per sumptionem, sequeretur quod Sacrificium fieret in cœlo, non in altari; nam ut in altari fiat Sacrificium, opus est ut prius ibi victima ponatur integra, et deinde destruat. Cum autem in consecratione panis vi verborum veniat tantum corpus à sanguine separatum: sequitur præsupponi destructio jam facta in cœlo, ubi Christus integer manet. Nec obstat dicere quod, licet per se vi verborum corpus veniat separatum à sanguine, ratione tamen concomitantia Christi integer venit, ac proinde mysticè destruitur. Nam respondetur, quod hoc esset per accidens, non per se; sed cum Sacrificium (ut supponunt Auctores tertiæ sententiæ) fiat per se vi verborum, ratione separationis sanguinis à corpore, necesse est, ut etiam per se vi verborum ponatur integer Christus, prius quam destruat. Cæterum ipsi adversarii dicunt quod sumptio, quamvis non spectet ad essentiam Sacrificii, spectet tamen ad ejus integritatem, ut Sacerdos participet de re oblata. Quapropter Rubrica Missalis (*tit.* 10. n. 3.) sic monet: « Si

» Sacerdos graviter infirmetur, aut moriatur post consecratio-
» nem corporis tantum, ante consecrationem sanguinis, vel utro-
» que consecrato, Missa per alium Sacerdotem expleatur ab eo
» loco ubi ille desiit; et in casu necessitatis etiam per non leju-
» num. » Et idem docet *S. Th. 3. p. q. 83. art. 6. ad 1. ex Con-
cil. Tolet. VII. in c. Nihil. caus. 7. quest. 1.*

306. — Quæritur II. An de essentia Sacrificii requiratur consecratio utriusque speciei. *Prima* sententia negat, quam tenent *Cont. Tourn. tom.* 5. p. 124. cum *Major. Adriano, Ysamberto, etc. ac Bon. d.* 4. q. ult. p. 2. n. 7. cum *Henr. Petig. Nugno etc.* probabilemque putat *Croix l.* 6. p. 2. n. 15. Ratio, tum quia per ipsam consecrationem unius speciei totus Christus ponitur et offertur, simulque jam repræsentatur mors Christi, cum vi verborum ponatur, tantum corpus sine sanguine, vel sanguis sine corpore, quo mors Christi designatur; tum quia, ut alii dicunt, in consecratione et sumptione unius speciei jam habetur oblatio et mactatio victimæ, quod satis est ad essentiam Sacrificii. *Secunda* verò sententia communior et probabilior affirmat, et hanc tenent *Suar. 3. p. d. 75. s. 6. v. Dico 2. Tourn. in Prælect. t.* 8. p. 376. *Lugo de Euch. d.* 19. ex n. 106. cum communi, ut asserit *Pal. eod. tit. p.* 2. n. 6. et favet *D. Th. 3. p. q. 80. ar. 12. ad 3.* ubi dicit: « Repræsentatio Dominicæ Passionis agitur in » ipsa consecratione, in qua non debet corpus sine sanguine » consecrari. » Ratio igitur est, quia Sacramentum altaris debet esse rememorativum Sacrificii cruenti à Christo in Cruce peracti, ut declarat *Trid. s. 22. c. 1.* ubi docet, quod Christus obtulit corpus et sanguinem suum sub speciebus panis et vini, « ut... suæ Ecclesiæ visibile... relinqueret Sacrificium, quo » cruentum (nota) illud semel in Cruce peragendum repræ- » sentaretur. » Unde si una tantum species consecraretur, etsi vi verborum poneretur corpus exsangue, vel etsi per sumptionem haberetur mactatio, non tamen exprimeretur sanguinis effusio, quod non fit nisi per utriusque speciei consecrationem, per quam propriè significatur separatio sanguinis à corpore, juxta dictum *S. Cyrilli: Gladio verborum sanguis separatur à corpore.*

Hic autem advertendum id quod habetur in Rubrica Missalis (*tit. 4.*): « Si materia, quæ esset apponenda, ratione defectus vel panis, vel vini, non posset ullo modo haberi, si id sit » ante consecrationem corporis, ulterius procedi non debet; si » post consecrationem corporis, aut etiam vini, deprehenditur » defectus alterius speciei, altera jam consecrata, tunc si nullo » modo haberi possit, procedendum erit, et Missa absolvenda, » ita tamen ut prætermittantur verba et signa, quæ pertinent ad » speciem deficientem. Quod si expectando aliquandiu haberi » possit, expectandum erit, ne Sacrificium remaneat imperfec- » tum. » Hinc notant *Gavantus hic, et Azor. l.* 10. c. qu. 6. quod, si difficillimè haberi possit species deficientis, et notabilis inde oriretur offensio populi, Missa absolvi debet, quia jus naturale vitandi scandalum prævalet juri divino positivo integrandi Sacrificium

307. — Est autem de fide, quod Christus Dominus sit præcipuus Sacerdos offerens in Sacrificio Missæ, ut communiter DD. cum *S. Th. q. 83. ar. 1. ad 3. ex Trid. sess. 22. c. 2.* Post Christum, ministri hujus Sacrificii sunt Sacerdotes, qui soli potestatem habent consecrandi, et offerendi corpus et sanguinem Christi; et consecrant, etiamsi sint hæretici, degradati, etc. ex *Trid. s. 23. c. 1.* Tota Ecclesia etiam dicitur offerre Sacrificium per Sacerdotem, ut multi dicunt apud *Croix n. 19.* Post Sacerdotes, omnes fideles offerunt Sacrificium mediâtè per Sacerdotum manus, tribus utique modis. I. Modo generali, nempe per Sacerdotes, qui, offerendo Sacrificium ut publici ministri, pro quocumque fideli dicuntur etiam offerre. II. Magis speciali, procurando, ut Sacerdotes celebrent pro seipsis. III. Assistendo Sacrificio.

308. — Certum etiam est posse offerri hoc Sacrificium pro omnibus fidelibus baptizatis vivis, etiam infantibus, vel energumenis, vel peccatoribus non excommunicatis, quoad fructum tantum impetrationis. Pro excommunicato vitando tamen licitè Sacerdos potest offerre Missam privatim, quatenus est opus proprium suæ privatæ personæ, non autem nomine Ecclesiæ, vel ut minister Christi: ex *c. de Sent. Excom. Quamvis*, si offerret tanquam Christi minister, validè quidem, sed illicitè offerret ut *Croix n. 33. Salm. c. 2. ex n. 9. cum Suar. Nav. Dict. etc.*

309. — Sed dubitatur 1. an licitè Sacerdos possit orare, aut offerre Missam nomine Ecclesiæ, vel ut minister Christi pro excommunicato tolerato? Negant *Suar. Bon. Soto et alij cum Salm. c. 2. n. 19.* quia Ecclesia, ut dicunt, excludit excommunicatos omnino à communicatione suffragiorum; Concilium enim Constantiense in Extravag. Mart. V. *Ad evitanda nihil* ipsis indulsit, sed tantum favorem præbuit aliis, ut cum excommunicato tolerato communicare possent. Sed probabilior est opposita sententiâ, quam tenent *Lugo disp. 19. n. 187. Croix num. 34. cum Sanch. Nav. Con. etc.* Ratio, quia in d. Extrav. quamvis nihil indulgeatur excommunicatis toleratis, conceditur tamen fidelibus communicare cum illis, etiam in divinis, juxta dicenda *de Censur. l. 7. n. 164.*

Dubitatur 2. an possit offerri Missa pro infidelibus? Negant *Vasq. Sot. Leand. Pal. etc.* apud *Salm. c. 2. n. 18.* Effectus enim Sacrificii, ut dicunt, non est communicandus iis, quibus non possunt communicari Sacramenta. Probabilius tamen affirmant *Lugo d. n. 178. et Bellarm. Suar. Sa. Laym. etc.* cum *Salm. n. 19.* Tum quia in lege veteri Judæi soliti fuerunt sacrificare pro gentibus, ut in *l. 1. Mach. cap. 12.* pro Spartanis, ubi: *Memores sumus vestri in Sacrificiis, quæ offerimus*; tum quia sic celebrans magis conformatur Christo, qui pro omnibus se obtulit.

310. — Pro defunctis autem existentibus in Purgatorio certum est, quod licitè et utiliter offertur Missa, ut docet *D. Thom. Suppl. q. 71. ar. 9.* et constat ex *Trid. s. 22. c. 2.* ubi dicitur, quod Sacrificium Missæ « non solum pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, et aliis necessitatibus, sed et pro

» defunctis ritè juxta Apostolorum traditionem offertur. » Et rursus in *Can. 3.* habetur: « Si quis dixerit Missæ Sacrificium vel soli prodesse sumenti, neque pro vivis et defunctis, pro peccatis, etc. offerri debere, anathema sit. »

Rogabis 1. an Missa prosit defunctis ex infallibili promissione Christi? Negant *Canus, Sotus et Corduba ap. Salm. c. 2.* Sed verius et communiùs affirmant *Suar. D. 79. s. 10. et ipsi Salm. cum Az. Nav. Hen. Dic. P. Soto, Fag. Philib. etc.* Ratio, quia cum sit de fide (ut vidimus ex Tridentino) Missam utiliter offerri pro defunctis, id non potest fieri nisi ex opere operato, id est ex promissione Christi, quæ utique habetur in verbis illis (*Matth. 26. v. 28.*): *Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effundetur* (in textu Græco legitur *effunditur*) *in remissionem peccatorum.* Confirmatur ex verbis formæ qua ordinantur Presbyteri: « Accipe potestatem offerre Sacrificium Deo, Missæ sasque celebrare tam pro vivis, quam pro defunctis in nomine Domini. Amen. »

Rogabis 2. an Missa de Requiem prosit defunctis magis, quam Missa de Sanctis? Respondet *S. Th. Suppl. qu. 71. art. 9. ad 5.* dicens: « Ex parte Sacrificii oblatis æqualiter prodest defuncto, » de quocumque dicatur; sed ex parte orationum magis, prodest illa, in qua sunt orationes ad hoc determinatæ, sed tamen iste defectus recompensari potest per majorem devotionem, vel ejus qui dicit Missam, vel ejus qui jubet dici, vel iterum per intercessionem Sancti, cujus suffragium in Missa imploratur. »

311. — De effectibus Sacrificii Missæ.

I. Effectus est remissio peccatorum, circa quam quæritur, an hoc Sacrificium remittat peccata mortalia per se immediatè in homine attrito, instar Sacramenti Pœnitentiæ? Affirmat *Cassalius lib. 2. de Sac. Missæ*; sed oppositum est tenendum, nempe Missam non habere virtutem remittendi mortalia per se immediatè, sed solum impetrandi auxilium ad pœnitentiam, qua remittantur, ut communiter docent *Bellarmin. l. 2. de Miss. c. 4. Tourn. Prælect. Theol. t. 8. p. 484. Suar. d. 79. s. 3. et 4. Holzm. n. 330. Ronc. c. 1. q. 3. Con. p. 428. n. 8. ac Salm. c. 3. n. 3. cum Nav. Cajet. Azor. Pal. et aliis passim, ex D. Th. in 4. d. 12. q. 2. art. 2. q. 2. ad 4.* ubi ait quod Missa « peccata mortalia delet, non sicut causa proxima, sed in quantum gratiam contritionis impetrat. » Et probatur ex Tridentino, *sess. 22. c. 2.* ubi dicitur: « Hujus (Sacrificii) oblatione placatus Dominus gratiam et donum pœnitentiæ concedens, crimina et peccata etiam ingentia dimittit. » Ergo Deus intuitu hujus Sacrificii immediatè placatur, et deinde movetur ad pœnitentiæ donum concedendum, per quam immediatè delentur peccata. Confirmatur ratione, quia Sacrificium Missæ offertur à Christo Summo Sacerdote, qui nunc non potest satisfacere, cum non sit viator, et ideo nequit mereri, sed tantum ipse impetrat nobis gratias interpellans pro nobis. Idemque dicendum de culpis venialibus cum *S. Th. l. c. qu. 1. ad 1. ac Holzm. Ronc. Conc. Suar. Con. Laym. Pal. Vasq.*

et Salm. n. 8. (contra *Canum et Valentiam*, qui volunt venialia remitti per se virtute Sacrificii.) Quia, cum venialia sint quædam maculæ animæ, propria voluntate contractæ, non tolluntur sine pia animi actione, quæ venialibus illis repugnet.

II. Effectus hujus Sacrificii est per se immediatè remittere pœnas peccatorum hominibus justis, pro quibus offertur; ita communiter *Suar. d. 79. s. 6. Assert. 1. Pal. p. 6. nu. 7. Conc. p. 429. nu. 11. Wigandt tr. 12. n. 81. R. 4. et Salm. c. 3. n. 11. cum Gonet. Con. P. Navarr. Laym. Gabr. etc. ex D. Th. 3. p. q. 79. ar. 5.* ubi ait quòd hoc Sacramentum, in quantum est Sacrificium, habet vim satisfactoriam. Et patet ex *Trid. s. 25. c. 1.* ubi habetur: « Animas in Purgatorio detentas fidelium suffragiis » potissimum verò acceptabili altaris Sacrificio juvari. » Alia autem via defuncti juvari non possunt, quàm immediatè pœnarum remissione. III. Effectus est augmentum gratiæ. Circa quod quæritur, an Sacrificium Missæ de se ex opere operato conferat hoc augmentum? Affirmant *Leandr. Card. et Mach.* Sed negandum cum *Suar. d. 79. s. 4. Pal. p. 6. n. 5. et Salm. c. 3. n. 13.* qui citant *Vasq. Lug. Hurt. Bon.* et alios communiter, quia de hoc nullibi fundamentum habetur. Verius ergo dicendum per Missam impetrari auxilia ad perficiendos actus, quibus gratia accrescit. IV. Effectus est impetratio honorum spiritualium, et etiam temporalium, quatenus ista animæ prosint, ex *Trident. sess. 22. c. 2. Vide Salm. c. 3. n. 15.*

312. — « Principalis fructus missæ ex opere operato est indè pendens à probitate Sacerdotis, à quo pro omnibus seu vivis seu defunctis, etiam accepto stipendio, applicabilis est, estque actu tam intensivè, quàm extensivè finitus; etsi enim hostia ipsa, et principalis offerens, id est Christus, infinitè sit Deo gratus, atque ita Deus per hoc Sacrificium infinito honore afficiatur, videtur tamen Christi esse voluntas ut offeratur, et prosit tantum ad certum, et finitum effectum. Quod etiam patet ex usu, et sensu Ecclesiæ, dum Missæ pro eadem re repetuntur: quod signum est, non habere infinitum effectum. Vid. *Bonav. d. 4. q. ult. p. 4.* »

Notandum 1. alium esse valorem, alium fructum Missæ. *Valor* est efficacia illa quam habet Missa ex dignitate offerentis, et rei oblatae, ad conferenda bona offerenti, et iis pro quibus offertur. *Fructus* autem sunt bona ipsa, quæ intuitu Sacrificii Deus confert. Unde valor à fructu differt, velut causa ab effectu.

Notandum 2. Fructus Missæ distingui ex triplici capite; distinguitur enim 1. ex parte causæ, id est ex opere operato, et opere operantis. Fructus *ex opere operato* est ille, qui confertur intuitu meritorum Christi, et ejus promissionis: fructus *verò ex opere operantis* est ille, qui confertur intuitu meriti, et devotionis celebrantis. Distinguitur 2. ex parte rei, in meritorium, satisfactorium et impetratorium, juxta dicta ex *n. præcedenti* 311. Distinguitur 3. in generalem, specialem, et specialissimum. Fructus *generalis* obtingit omnibus fidelibus vivis, et defunctis. *Spe-*

cialis (ab aliis dicitur *medius*, vel *ministerialis*) obtingit tam eis pro quibus applicatur, quàm assistentibus, et concurrentibus ministrando paramenta, luminaria, hostias, etc. *Specialissimus* demum obtingit soli Sacerdoti.

Hic autem magna occurrit quæstio valde inter DD. controversa, an Sacrificium Missæ infinitum habeat valorem? Duplex adest sententia. *Primò* dicit habere valorem actu tam intensivè, quàm extensivè finitum, ita ut pluribus applicatum minùs prosit singulis, quàm si uni tantum applicetur. Ita cum *Bus. ut supra, tenent Scotus Quodlib. 20. nu. 20. S. Bonav. in 4. dist. 45. art. 3. ad ult. Ronc. c. 7. q. 7. R. 2* item *Palud. Rich. Major, Barb. Covarr. et Fag. ap. Salm. c. 3. num. 38.* Idemque expressè docet *Sotus in 4. dist. 13. q. 2. a. 1.* ubi ait: « Intentioni (Sacerdotis) quia est de essentia Sacrificii, etiam ex opere operato respondet certus et taxatus gradus satisfactionis, et ideo quòd in plures illud distribuatur, tantò minùs singulis obvenit. » Diversa autem Auctores hujus sententiæ ratione utuntur: Alii, quia valor Missæ non sumitur ex re oblata, sed ex ipsa oblatione, sive ex actione Sacerdotis offerentis, quæ certè non potest esse infiniti valoris: dicunt enim in Sacrificio Missæ Christum non esse propriè offerentem, sed tantum remotè, quatenus illud per Sacerdotes offerendum instituit. Sed hæc ratio communiter rejicitur, et meritò, tum quia, sicut Sacrificium oblatum à Sacerdote malo, non perinde ab ejus malitia inquinatur, ut docet *Trid. sess. 22. c. 1.* ita neque ab offerente limitatò limitationem recipit; tum quia certum est quòd in hoc Sacrificio Christus est simul victima, et principalis offerens, ut patet ex *Conc. Later. IV. Can. 3.* ubi dictum fuit: *in Ecclesia Christus Jesus et Sacerdos et Sacrificium est.* Et clariùs ex *Trid. dict. sess. 22. c. 2.* ubi habetur: « Una enim eademque est hostia, idem nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa. » Alii verò hac ratione utuntur, quia licèt Missa in se, et quoad sufficientiam sit infiniti valoris, tamen quoad effectum, hic est limitatus ex voluntate Christi, qui hoc Sacrificium instituit, ut ex opere operato (independenter ab hominum dispositione) determinatum produceret effectum, sive satisfactionis gradum, quamvis ex opere operantis possit crescere juxta majorem devotionem offerentis, vel ejus pro quo offertur. Et huic sententiæ videtur favere *D. Th. in 4. dist. 45. q. 2. art. 4. q. 3. ad 2.* ubi ait: « Quamvis virtus Christi, quæ continetur sub Sacramento Eucharistiæ, sit infinita, tamen determinatus est effectus, ad quem illud Sacramentum ordinatur. » Hinc *S. Doctor dict. a. 4. q. 2. v. Sed contra,* infert minùs esse probabilem opinionem asserentem, quòd suffragia pro uno facta non magis ei prosint, quàm aliis qui magis digni sunt, sic dicens: « Si ergo suffragium pro multis factum tantum valeret singulis, ac si pro uno tantum fieret, videtur quòd Ecclesia non debuit instituisse, ut pro aliquo singulariter Missa vel oratio fieret, sed quòd semper diceretur pro omnibus fidelibus defunctis, quòd patet esse falsum. » Ratio hujus sen-

tentiæ probatur ex prohibitione Ecclesiæ, quæ vetat ne pluribus Missam petentibus uno Sacrificio satisfiat. Hinc Sacerdos, qui à pluribus stipendia accepit, nequit unicam Missam pro illis offerre, quod utique facere posset, si Missa æquè omnibus ac uni prodesset; sed hoc fuit proscriptum ab Alex. VII, in prop. 10 quæ dicebat: « Non est contra justitiam pro pluribus Sacrificiis stipendium accipere, et Sacrificium unum offerre. »

Secunda verò sententia à recentioribus hodie communissimè recepta docet, valorem Missæ esse intensivè et extensivè infinitum quoad sufficientiam, ratione infinitæ dignitatis Christi, qui in hoc Sacrificio est victima, et principalis offerens. Dicitur *intensivè infinitum*, quatenus potest causare fructum majorem et minorem, juxta mensuram dispositionis hominis. *Extensivè autem*, quatenus potest infinitos effectus producere, et juvare ita uni soli ac infinitis hominibus. Et ratio est, quia (ut docet Trid.) Missæ Sacrificium idem est, etsi modo diverso oblatum, cum Crucis Sacrificio, quod fuit infiniti valoris. Quoad effectum verò, dicitur hoc Sacrificium esse finitum, non jam ex sua institutione, nempe, ut ait prima sententia, quia fuit à Christo in eo determinatus certus gradus satisfactionis, sed ex finita capacitate hominum pro quibus offertur, quorum unusquisque uberiores percipit fructum juxta suam et offerentis dispositionem; pariter ac etiam fuit Sacrificium Crucis, quod, esto in genere satisfactionis fuerit infiniti valoris, nullum tamen actu effectum in nobis infinitum operatur, cum se habeat per modum causæ universalis supernaturalis quæ operatur juxta subjectorum dispositionem: prout operantur etiam Sacramenta, quæ, licet infinitam virtutem habeant, actu tamen limitatè operantur. Unde juxta hanc sententiam Missa æquè prodest singulis pleribus applicata, ac si uni applicetur. Ita tenent *Gonet, Man. tom. 6. p. 336. Habert to. 5. p. 671. Juenin. to. 7. p. 375. concl. 4. Petr. to. 3. p. 512. q. 8. Pignat. in suo Propitiatorio l. 4. q. 11. Tourn. in Prælect. Th. tom. 8. p. 387. Dico 2. et suus Contin. to. 5. p. 743. Conc. t. 8. p. 427. n. 3. Holz. to. 2. p. 74. ex n. 220. Wigand tract. 12. n. 78. Bon. p. 4. n. 3. Croix lib. 6. p. 2. n. 42. cum Suar. Vasq. Sylvest. et Salm. c. 3. n. 40. cum Cano, Caj. Nav. et aliis plurimis.* Et pro hac sententia clarè est etiam *D. Th. 3. p. q. 79. a. 5.* ubi sic ait: « Quamvis » hæc oblatio ex sui quantitate sufficiat ad satisfaciendum pro » omni pœna, tamen fit satisfactoria pro illis, pro quibus offertur, » vel etiam offerentibus, secundum quantitatem suæ devotionis, » et non pro tota pœna. » Nec sibi contradicit S. Doctor in locis supra citatis; nam ubi dicit Missam habere effectum determinatum, sanè intelligi debet de determinatione non ex parte Christi, sed subjecti juxta mensuram suæ dispositionis. Ubi autem dicit, quòd Missa pluribus applicata, minùs prodest singulis, non quidem loquitur de Missa uti Sacrificio, sed uti suffragio ab Ecclesia instituto, quòd effectum certè finitum habet, et ideo quòd pluribus illud applicatur, eò minùs singulis juvat; certum enim est, quòd preces Missæ ab Ecclesia institutæ magis prosunt alieni, si sin-

gulariter ei, quàm si pluribus à Sacerdote applicentur, ut patet ex Conc. Constantiensi, ubi damnatus fuit hic articulus Wiclefi: « Speciales orationes applicatæ uni personæ per Prælatos, vel » Religiosos, non plus prosunt eidem, quàm generales cæteris » paribus. »

Nec obstat 1. prohibitio Ecclesiæ accipiendi plura stipendia pro una Missa. Nam respondetur 1. quòd stipendium non datur ut pretium fructus Missæ, sed pro sustentatione ministri, ut diximus *de Simonia l. 3. num. 55.* Unde semper ac minister suam habet sustentationem, deficit titulus, quo aliud stipendium possit accipere. Respondetur 2. quòd, cum sententia opposita non sit improbabilis, non potest Sacerdos pro stipendio certo incertum Missæ fructum applicare.

Neque obstat 2. quòd si hæc sententia valeret, frustra Ecclesia Missas multiplicaret; nam respondetur (ut diximus), quòd fructus Sacrificii non percipitur juxta suum proprium valorem, sed juxta dispositionem illius cui applicatur, et ex hoc evenit, quòd quòd pluries pro uno repetuntur Sacrificia, eò pluries fructus participantur.

Hæc secunda sententia, speculativè loquendo, videtur probabilior; at quia contraria adhuc est probabilis, non licet quidem Sacerdoti, dum accipit stipendium ab uno, applicare Missam pro illo in generali cum aliis; nisi saltem sub conditione, nempe modò ille non defraudetur.

Notandum hîc, quòd Sacrificium Missæ, in quantum pertinet ad fructum principalem, tam prodest si offeratur à malo Sacerdote, quàm à bono, cum valor Missæ sit ex opere operato pendens à meritis Christi: in quantum autem pertinet ad fructum precum, quæ in Missa dicuntur, ipsæ etiam valent factæ à Sacerdote peccatore, quatenus hic orat nomine Ecclesiæ, quia Ecclesia semper est Deo grata; secus quatenus orat nomine proprio. Ita *S. Th. 3. p. q. 82. art. 6.* Hinc dixit Alexander Papa (*Can. 91. causa 1. qu. 1.*) « Sacerdotes quanto digniores fuerint, tantò faciliùs pro quibus clamant exaudiuntur. » Censet autem *D. Th. l. c. art. 7. ad 3.* quòd, si celebrans est excommunicatus, « quia est ab Ecclesiæ unitate separatus, orationes ejus efficaciam non habent. » Et hoc puto veriùs dicendum, loquendo de excommunicato vi-tando, cum *Ronc. cap. 1. qu. 3. R. 2. Spor. p. 138. n. 322. Et Laym. de Sac. Miss. c. 1. n. 12. contra Holzm. p. 75. n. 324. et Croix lib. 6. p. 2. n. 49. cum Soto, Gabr. Dic. etc.* Probabiliter verò dicit *Laym. cum Aoila,* et communi, secus esse de excommunicato tolerato, quia Ecclesia permittendo, quòd fideles postulent Missas ab eo, consequenter etiam permittit, ut omnino ipsæ fructuosæ sint postulantis. Vide *n. 309.*

315. — « Sacerdotes ordinariè peccant graviter, si non aliquoties » in anno, saltem ter, vel quater solemnioribus festis celebrent, » nisi legitimè sint impediti. Ita *Sylo. Reg. Suar. Conc. et alii » comm. contra Ang. Bon. Dian. p. 2. t. 14. R. 19. item Cardin. » de Lugo et Tamb. l. 1. exped. comm. c. 6. qui excusant saltem*

» à mortali, dummodo communicent in Paschate, absitque con-
» temptus, et scandalum: imò, ubi Trid. est receptum, tenentur
» ex mandato Episcopi sub gravi culpa celebrare saltem Domi-
» nicis, et Festis; excusantur tamen, si Episcopi nullum man-
» datum extet. »

Dubitarur hinc 1. An Sacerdotes teneantur sub culpa gravi ali-
quando celebrare? Prima sententia communior, quam tenent
D. Th. 3. p. q. 82. art. 10. *Suar.* d. 80. s. 1. *Laym.* l. 5. tr. 5.
c. 3. n. 1. *Bon.* p. 7. n. 1. *Juenin.* t. 7. p. 377. *Holzm.* p. 78. n. 338.
Cont. Tourn. t. 5. p. 763. *Elbel* p. 125. num. 195. *Habert* t. 5.
p. 684. q. 9. *Conc.* t. 8. p. 496. n. 1. et *Pal.* p. 12. n. 2. cum *Vasq.*
Nav. Valent. Azor. etc. docet eos teneri tam ex præcepto divino,
quam Ecclesiastico. Divinum præceptum probatur 1. ex illo
Apostoli (*Ad Hebr.* 5.): « Omnis namque Pontifex ex homini-
» bus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quæ sunt ad
» Deum, ut offerat dona et Sacrificia pro peccatis. » Prob. 2.
ex verbis Christi (*Lucæ* 22.): *Hoc facite in meam commemora-*
tionem. Quæ verba declarat Trid. *sés.* 22. *cap.* 1. continere verum
præceptum, dicens: « Apostolis eorumque in Sacerdotio
» successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba, *Hoc fa-*
cite etc. » Præceptum autem Ecclesiasticum probatur 1. ex *c.*
Dolentes 9. *de Celebrat. Miss.* ubi Innoc. III sic dixit: « Do-
» lentes referimus, quòd non solum quidam minores Clerici,
» verum aliqui Ecclesiarum Prælati, circa comensationes super-
» fluas ferè medietatem noctis expendunt.... Sunt et alii, qui Mis-
» sarum solemniam vix celebrant quater in anno, et quòd deterius
» est, interesse contemnunt: Et si quando, dum hæc celebran-
» tur, intersunt, intendunt exterius colloctionibus laicorum etc.
» Hæc igitur et similia sub pœna suspensionis penitus inhi-
» mus, districtè præcipientes in virtute obedientiæ, ut Officium
» nocturnum pariter et diurnum studiosè celebrent pariter et
» devotè. » Ratio autem hujus sententiæ, quam assertit *D. Th.*
est: « Quia unusquisque tenetur uti gratia sibi data, cum fuerit
» opportunum, secundum illud (2. *ad Corinth.* 6.): Exhor-
» tamur, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. Opportunitas
» autem Sacrificium offerendi non solum attenditur per compa-
» rationem ad fideles Christi, quibus oportet Sacramenta minis-
» trari, sed principaliter per comparisonem ad Deum, cui
» consecratione hujus Sacramenti Sacrificium offertur. » Hinc
referunt *Pal.* p. 12. num. 1. et *Tourn.* p. 769. opinionem *Caje-*
tani in cit. loc. *D. Thom.* sentientis non peccare graviter Sac-
cerdotes, qui nunquam celebrant, jussu S. Pii V expunctam
fuisse ex ejus Commentario.

Secunda verò sententia, quam tenent *S. Bonav.* d. 12. p. 2.
ar. 2. q. 1. et *Cajet.* l. c. item *Alensis,* et *Victoria* apud *Pal.* n. 2.
ac probabilem putant *Suar.* *Pal.* et *Laym.* dicit, secluso scan-
dalo, Sacerdotem præcisè ex sua Ordinatione non teneri ad ce-
lebrandum; et huic valde adhæret *Lugo* d. 20. n. 2. dicens ra-
tiones primæ sententiæ nequaquam convincere. Ratio hujus

secundæ sententiæ est quia non constat de præcepto; non de
divino, nam præceptum illud, *Hoc facite* etc. non est datum
singulis Sacerdotibus, sed ipsorum communitati, nempe ut cu-
rent, ne in Ecclesia Dei desit oblatio hujus Sacrificii. In textu
autem Apostoli, *Omnis namque pontifex,* exprimitur tantum
potestas, quam singuli Sacerdotes habent sacrificandi, non au-
tem obligatio. Ad præceptum verò suppositum in *c. Dolentes,*
respondet *Lugo* 1. quòd pœna suspensionis respicit solummodo
colloquentes in Choro. 2. Quòd pœna illa non inducit peccatum
grave, cum non sit latæ, sed ferendæ sententiæ. 3. Quòd ibi
textus circa Missarum celebrationem loquitur tantum de Prælati
Ecclesiarum. Ad rationem autem *D. Thomæ* responderi posset
ex ea non inferri præceptum, sed tantum consilium, juxta ver-
bum Apostoli, *exhortamur.* Et ideo plures ex hujus sententiæ
Auctoribus non eximunt Sacerdotem, nunquam celebrantem in
anno, saltem à culpa veniali propter bonum quo privat se, et
Ecclesiam; eximunt verò à mortali. Dicit autem *Pal.* n. 2.
S. Pium expunxisse opinionem *Cajet.* non ut falsam, sed ut
minùs probabilem, et contrariam sententiæ *D. Thomæ.*

His tamen non obstantibus, ego cum *Salm.* c. 5. n. 43. primæ
sententiæ ut longè communiore et tutiori, subscribo: tantò
magis, quia ipse *Lugo* n. 13. ait Sacerdotem negligentem cele-
brare in anno hodie non posse excusari à peccato gravi ratione
scandali, quia hoc esset signum malæ conscientiæ. Imò *Suar. loc.*
cit. hoc meritò sentit etiam de Sacerdote non celebrante per
diuturnum tempus, putà per sex vel octo menses, ut dicunt *Pal.*
n. 3. et *Salm.* n. 44. Ex quo tandem concluditur, sententiam
oppositam, saltem propter scandalum, vix esse probabilem.

Dubitat. 2. Quoties in anno teneatur sub gravi quisque Sac-
cerdos celebrare? In hoc DD. valde discrepant. *D. Th. dict.* q. 82.
art. 10. sic ait: « Unde Sacerdoti, etiamsi non habeat curam
» Animarum, non licet omnino à celebratione cessare, sed saltem
» videtur, quòd celebrare teneatur in præcipuis festis, et maximè
» in illis diebus in quibus fideles communicare consueverunt »
Hæc autem præcipua Festa, explicat *Sotus apud Bened.* t. 9.
l. 3. c. 1. intelligi de Nativ. Domini, Paschate, et Pentecoste,
in quibus ait olim Fideles consuevisse communicare. Sed *Juenin.*
t. 7. p. 378. his addit Festa Ascensionis, Corporis Christi, Nati-
vitatibus B. Virginis Mariæ, Annunciationis, Purificationis et As-
sumptionis. Imò *Merbesius* p. 3. q. 21. et *Hab.* p. 685. q. 10.
sentiant eum obligari ad celebrandum singulis Dominicis et festis,
præsertim solemnioribus. Et idem sentit *P. Conc.* p. 496. n. 1.
dicens: « Qua lege tenentur fideles interesse Sacrificio, eadem
» Sacerdotes tenentur offerre. » Id colligunt ex Trid. s. 23. *de*
Reform. c. 14. ubi habetur: « Curet Episcopus, ut Sacerdotes
» saltem diebus Dominicis, et festis solemnibus Missas cele-
» brent. » *Tourn.* autem p. 759. v. *Ex his* sic ait: « Gravis pec-
» cati suspectos esse tot Sacerdotes, qui semel in anno cele-
» brant. » Alii tandem cum sententia longè communiore sentiant

Sacerdotes non teneri ad celebrandum, nisi ter vel quater in anno, in festis solemnioribus, ita *Busemb. ut supra, et Nav. Man. c. 25. n. 82. Laym. c. 3. n. 1. cum Soto, Rich. Palud. Sylo. et Val. ac Elbel p. 125. n. 195. cum Soto, Gob. et Anacl. Imò Suar. d. 80. s. 1. Lugo d. 20. n. 13. Bonac. p. 7. n. 2. et Holzm. p. 89. n. 343.* dicunt sufficere si celebrent ter vel quater in anno quibuslibet diebus; Et non immeritò id probabile putant *Salm. c. 5. n. 44. cum Soto, Tol. Vasq. Azor. Henr. Gaçanto, Hurt. etc.* modò servetur debita distantia, prout dictum est in fine primi Dubii. Et hæc sententia est conformis Decreto S. C. Concilii edito mense Novemb. 1696. (*apud Monacell. p. 1. tit. 5. Form. g. n. 15.*) ubi dictum fuit: « Qui sine justa causa ter vel quater in anno non celebravit, peccat mortaliter, et potest ab episcopo puniri. »

Dicunt tamen *Salm. l. c. cum Tamb. et Garzia*, quòd Sacerdotes Religiosi tenentur saltem singulis mensibus celebrare; quia omnes Religiosi, sive Moniales, ut præcipitur in *Clem. 1. Ne in agro, §. sane, de Statu Monac.* (et idem dicitur de monialibus in *Trid. sess. 25. cap. 10. de Reg.*) tenentur singulis mensibus confiteri, et prima Dominica Mensis communicare, nisi abstineant ex iudicio Prælati, vel Confessarii. Sed ex hoc textu vides induci obligationem tantum communicandi semel in mense, non autem celebrandi. Præterquam quòd non improbabiler docet *Suar. in 3. p. t. 3. d. 70. s. 2. v. Dico 1.* hæc Decreta non exprimere clarè præceptum, sed dumtaxat consilium, dum ibi tantum dicitur: *Accedant ad Confessionem, et communicent.* Unde *Trid. (l. c. ubi in margine notatur præfata Clementina)* sic ait: « Attendant diligenter Episcopi et cæteri Superiores Monasteriorum Sanctimonialium, ut in Constitutionibus earum admo- neantur (nota) Sanctimonialia, ut saltem singulis mensibus Confessionem peccatorum faciant, et sacrosanctam Eucharistiam suscipiant. » Unde concludit Suarez: « Nisi speciale votum intercedat, aut nisi ex Instituto Religionis constet Constitutiones obligare sub mortali, nulla talis est rigorosa obligatio. »

Parochum autem, dicit *Habert l. c.* teneri celebrare non quotidie; sed sæpius quàm Dominicis, et festis. Sed communiter et verius dicunt alii teneri ad celebrandum tantum diebus festis, in quibus tenentur Parochiani Missam audire; cum hæ obligationes sint correlativæ, in quibus enim diebus tenetur populus Missam audire, tenetur Parochus illam celebrare. *Navarr. Man. c. 25. n. 135. Bon. p. 7. n. 3. Azor. l. 10. c. 24. q. 2 et 3. Barbosa in Trid. s. 23. c. 14. cum Graff. Homob. Molf. Vill. Diana, Fag. Philib. Marchin. etc.* ex Conc. *Trid. l. c.* ubi dicitur: « Si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. » Satis igitur munus suum impleant, si toties sacrificant, quoties populus Missam audire debet. Et hujus sententiæ est etiam *Benedictus XIV. l. c. c. 3.*

Quoad autem Episcopos, dicit *Habert ib. ex cap. ult. de privi-*

leg. in 6. eos non decere ullam diem transigere sine Missa, remota rationabili causa: Sed advertendum quòd textus non loquatur absolutè de celebratione, sed vel de celebratione, vel de auditione Missæ.

514. — « 2. Etsi in Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis et Conventualibus (ubi est competens Sacerdotum numerus) quotidie debeat una saltem Missa privata celebrari, et altera cantari, peccentque mortaliter dictarum Ecclesiarum Rectores si in hoc deficiant, *Suar. Contin. Laym. March. etc.* Non esse tamen mortale (præscindendo à peculiari obligatione talis Ecclesiæ) semel, vel bis in hebdomada omittere alterutram, docet *Tamb. l. 1. c. 6.*, uti neque si in Ecclesiis Collegiatis die festo cadente in feriam privilegiatam, v. gr. Vigiliæ, Quatuor Temporum. Quadragesimæ, vel Rogationum, Missa solemnis de feria post Nonam canenda semel omitteratur, *ibid. ex Abbat. March. etc.* * (*Circa. Missam Conventualem, vide sancita à nostro P. Benedict. XIV. n. 326.*) *

« 3. Peccat graviter, qui tenetur pro alio offerre Missam, fructum tamen principalem applicat aliis, quia id aliis est fraudi in re gravi.

515. — « 4. Graviter peccat I: qui ad Sacrum ex justitia obligatus, illud diu differt: quia magno fructu alterum privat. *Sylo. Reg. l. 23. n. 236. Fernad. etc.* multòque magis, si plane omitterit; teneturque hoc casu ad stipendii restitutionem. *Tamb. de exped. sacrific. l. 3. c. 1. §. 1. 2.* Si quis accipiat plura stipendia, quibus non nisi post longum tempus possit satisfacere. Ratio eadem est, *Sylo. Reg. Fernad. pag. 3. cap. 5. III. Qui Sacrum animo se obligandi promisit, et non præstat. Bonac. dub. ultim. pag. 8.* etsi probabile sit, hoc non esse mortale, ut habet *Sanch. de matr. l. 1. dub. 5.* Vide *Dian. t. 3. mis. R. 9. Item p. 4. t. 4. R. 196. et p. 6. t. 6. R. 6. et p. 5. t. 14. R. 81.* ubi citat *Caj. Vasq. Hurt. etc.* affirmantes, quòd, qui pluribus Missam gratis promisit, possit unica satisfacere: quòd tamen alii communiter negant »

516. — Quoad stipendium Missæ, refert hîc breviter aliqua prænotare sapienter tradita ab eruditissimo nostro Pontifice *Bened. XIV* in suis operibus *de Synodo, de Missa, etc.* Olim fideles Sacerdotibus offerebant panem et vinum pro Sacrificiis, è quibus quod supererat, in usum cedebat ipsorum Sacerdotum et Clericorum. Deinde permissum fuit offerri etiam oleum, spicas, avas et similia. Demum permissum etiam offerri pecunias, quæ prius non applicabantur Sacerdotibus, sed mittebantur in arcam, distribuendæ in sustentationem ministrorum et pauperum; sed successu temporis traditæ sunt ipsis Sacerdotibus, ut pro offerentibus Missas applicarent. Quòd aliàs meritò approbavit Ecclesia, contra *Wicelistas*, qui id improbant; nam ut docet *D. Th. (2. 2. q. 100. art. 2. ad 2.)* « Sacerdos non accipit pecuniam quasi pretium consecrationis Eucharistiæ, hoc enim esset simoniacum, sed quasi stipendium suæ sustentationis. » Et hoc est juxta illud